COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.10.2020
COM(2020) 658 final

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind aspectele legate de cursul de schimb valutar în raport cu francul CFA și cu francul comorian (98/683/CE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

În 2019, Franța și statele din cadrul Uniunii Economice și Monetare Vest-Africane (UEMOA) s-au angajat într-o discuție referitoare la reforma cooperării dintre ele în ceea ce privește ratele de schimb valutar. În prezent, cooperarea lor are loc în baza unui acord de cooperare din 4 decembrie 1973 și a unui acord de garantare aferent semnat în 1973 și modificat în 2005 și în 2014. Scopul acestei reforme este de a contribui la modernizarea UEMOA și de a facilita extinderea ei progresivă la alte state ale Comunității Economice a Statelor din Africa de Vest (CEDEAO).

Discuțiile dintre Franța și statele din cadrul UEMOA în ceea ce privește cooperarea existentă au dus la o propunere comună de reformare a funcționării UEMOA. Reforma vizează patru axe. În primul rând, se dorește o schimbare a denumirii francului CFA în „ECO” în anul 2020. Al doilea obiectiv este acela de a elimina obligația statelor din cadrul UEMOA de a centraliza rezervele valutare într-un cont al trezoreriei franceze. În al treilea rând, reforma vizează retragerea Franței din cadrul organelor de decizie ale autorităților UEMOA. În al patrulea rând, reforma vizează crearea în paralel a unui dialog între autoritățile respective și introducerea unor mecanisme de supraveghere a riscurilor.

În vederea concretizării reformei, Franța a semnat, la 22 decembrie 2019, un nou acord de cooperare cu partenerii săi din cadrul UEMOA, care, după intrarea în vigoare, va înlocui acordul existent din 4 decembrie 1973. Acest nou acord va fi însoțit de un acord de garantare care urmează să fie încheiat cu Banca Centrală a Statelor din Africa de Vest (BCEAO). Trebuie menționat că reforma nu aduce atingere caracteristicilor esențiale ale cooperării existente în materie de rate de schimb valutar dintre Franța și statele din cadrul UEMOA. Mai exact, cooperarea urmărește menținerea convertibilității dintre moneda euro și francul CFA la o paritate fixă, sprijinită de o garanție bugetară nelimitată și necondiționată din partea Franței.

Acordul de cooperare existent, precum și acordul de cooperare viitor dintre Franța și statele din cadrul UEMOA nu poate fi privit separat de dreptul Uniunii. De la introducerea monedei euro, Uniunea are competență exclusivă în materie de politică monetară și curs de schimb valutar pentru statele membre a căror monedă este euro. Franța este un stat membru care a adoptat moneda euro de la 1 ianuarie 1999. În temeiul articolului 2 din TFUE, în cazul în care tratatele atribuie Uniunii competențe exclusive într-un anumit domeniu, numai Uniunea poate legifera și adopta acte obligatorii din punct de vedere juridic. Statele membre sunt în măsură să facă acest lucru doar în cazul în care dispun de competențe în acest sens din partea Uniunii. În conformitate cu articolul 109 alineatul (3) din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Consiliul a autorizat Franța, prin Decizia din 23 noiembrie 1998 (98/683/CE), să continue acordurile existente privind aspectele legate de cursul de schimb valutar încheiate cu UEMOA, CEMAC și Comore, după înlocuirea francului francez cu moneda euro. Deși Franța a fost autorizată să își continue acordurile existente, ea nu are competența de a înlocui acordurile respective cu altele noi. Acest lucru este valabil chiar și în cazul în care obiectul și regimul juridic care guvernează cooperarea în materie de cursuri de schimb valutar dintre Franța și partenerii săi din UEMOA, CEMAC și Comore ar fi similare, și anume asigurarea convertibilității între monedele entităților respective și moneda euro, susținută de o garanție bugetară a statului francez.

În vederea asigurării compatibilității cu o competență exclusivă în temeiul dreptului Uniunii și pentru a oferi securitate juridică, este necesar să se modifice Decizia Consiliului din 23 noiembrie 1998. Decizia va autoriza Franța să încheie un nou acord de cooperare, care înlocuiește acordul existent din 4 decembrie 1973. De asemenea, decizia menționată va da posibilitatea Republicii Franceze să încheie noi acorduri cu alți parteneri africani care să înlocuiască acordurile existente. În plus, ar trebui să fie actualizate și alte câteva dispoziții ale respectivei decizii a Consiliului care reglementează regimul de informare și de aprobare, pentru a extinde aplicarea lor la orice noi acorduri încheiate cu UEMOA sau cu alți parteneri, care înlocuiesc acordurile existente.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Este puțin probabil ca aceste acorduri să aibă vreun efect semnificativ asupra politicii monetare și de curs de schimb unice din zona euro. Garanția de convertibilitate pentru francul CFA și francul comorian se bazează pe angajamentul bugetar al Republicii Franceze. Deși acest lucru implică un risc bugetar pentru Franța în cazul în care UEMOA ar activa garanția, se consideră că este improbabil ca aceasta să aibă un efect semnificativ asupra poziției bugetare a Franței.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temei juridic**

Temeiul juridic pentru adoptarea prezentei recomandări este articolul 219 alineatul (3) din TFUE [fostul articol 109 alineatul (3) din Tratatul de instituire a Comunității Europene]. Acesta din urmă a constituit temeiul juridic în bază căruia a fost adoptată Decizia Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind aspectele legate de cursul de schimb valutar în raport cu francul CFA și cu francul comorian (98/683/CE). Articolul 219 alineatul (3) din TFUE prevede că Consiliul, la recomandarea Comisiei și după consultarea BCE, stabilește modalitățile de negociere și de încheiere a acordurilor privind aspectele legate de cursul de schimb valutar cu una sau mai multe țări terțe.

- **Subsidiaritate (în cazul competențelor neexclusive)**

Principiul subsidiarității nu se aplică, deoarece acest aspect ține de competența exclusivă a Uniunii în materie de chestiuni monetare și de schimb valutar.

- **Proporționalitate**

Obiectivul propunerii de recomandare de decizie a Consiliului este acela de a conferi competențe Franței în vederea încheierii unui nou acord de cooperare, care înlocuiește acordul existent din 4 decembrie 1973 încheiat cu UEMOA. De asemenea, decizia menționată vizează să dea posibilitatea Republicii Franceze să încheie noi acorduri cu alți parteneri africani care să înlocuiască acordurile existente. În plus, se actualizează și alte câteva dispoziții ale respectivei decizii a Consiliului care reglementează regimul de informare și de aprobare, pentru a extinde aplicarea lor la orice noi acorduri încheiate cu UEMOA sau cu alți parteneri, care înlocuiesc acordurile existente. În acest scop, recomandarea prevede modificări specifice care să confere astfel de competențe Franței, care nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului menționat anterior.

- **Alegerea instrumentului**

În cazul în care trebuie negociate acorduri asupra unor chestiuni referitoare la regimul monetar sau la regimul de schimb valutar, articolul 219 alineatul (3) din TFUE prevede

utilizarea unei recomandări a Comisiei adresate Consiliului în vederea stabilirii modalităților adecvate de negociere și încheiere a unor astfel de acorduri.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Recomandarea Comisiei adresată Consiliului conține două articole.

La primul articol sunt prevăzute modificările aduse titlului și articolelor 3, 4 și 5 din Decizia Consiliului din 23 noiembrie 1998.

Modificarea titlului și a articolului 3 din decizia respectivă reflectă posibilitatea schimbării în viitor a denumirii francului CFA și a francului comorian. Prin urmare, trimiterile la francul CFA se înlocuiesc cu termenul neutru care denumește moneda uniunilor monetare respective. Același lucru este valabil și pentru francul comorian, cu o trimitere neutră la moneda Comorelor.

Modificările aduse articolelor 4 și 5 din decizia respectivă autorizează Franța să înlocuiască acordurile existente încheiate cu UEMOA, CEMAC și Comore cu noi acorduri în materie de curs de schimb valutar și supun eventualele noi acorduri acelorași norme privind implicarea organismelor competente ale Uniunii ca și în cazul celor existente, pentru a asigura continuitatea regimului de informare și de aprobare aplicabil, stabilit de Consiliu în 1998.

Al doilea articol garantează că decizia adresată Franței se va aplica din ziua în care decizia Consiliului este notificată Republicii Franceze.

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind aspectele legate de cursul de schimb valutar în raport cu francul CFA şi cu francul comorian (98/683/CE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 219 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene([1]),

întrucât:

(1) Uniunea are competență exclusivă în materie de politică monetară și curs de schimb valutar în statele membre a căror monedă este euro. În cazul în care tratatele conferă Uniunii competență exclusivă într-un domeniu determinat, numai Uniunea poate legifera şi adopta acte obligatorii din punct de vedere juridic, statele membre putând să facă acest lucru numai dacă Uniunea le atribuie astfel de competențe.

(2) În temeiul articolului 219 alineatul (3) din tratat, Consiliul trebuie să stabilească modalitățile adecvate pentru negocierea și încheierea acordurilor privind chestiunile referitoare la regimul monetar sau de schimb valutar.

(3) Înainte de introducerea monedei euro, Franța a încheiat mai multe acorduri cu UEMOA (Union économique et monétaire ouest-africaine), cu CEMAC (Communauté économique et monétaire de l'Afrique Centrale) și cu Comore, care urmăreau să garanteze convertibilitatea francului CFA și a francului comorian în franci francezi la o paritate fixă([2]). După înlocuirea francului francez cu moneda euro, la 1 ianuarie 1999, Consiliul a autorizat Franța să continue aceste acorduri („acordurile existente") privind aspectele legate de cursul de schimb valutar încheiate cu UEMOA,

---

[1] […], JO, C XX/XX, D.M.Y.

[2] „Convention de coopération monétaire du 23 novembre 1972 entre les États membres de la Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC) et la République française", astfel cum a fost modificată; „Convention de compte d'opérations du 13 mars 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du Conseil de l'administration de la Banque des États de l'Afrique Centrale", astfel cum a fost modificată; „Accord de coopération du 4 décembre 1973 entre la République française et les Républiques membres de l'union monétaire ouest-africaine", astfel cum a fost modificat; „Convention de compte d'opérations du 4 décembre 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du conseil des ministres de l'Union monétaire ouest-africaine", astfel cum a fost modificată; „Accord de coopération monétaire du 23 novembre 1979 entre la République française et la République fédérale islamique des Comores", astfel cum a fost modificat; „Convention de compte d'opérations du 23 novembre 1979 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le ministre des Finances, de l'Économie et du Plan de la République fédérale des Comores", astfel cum a fost modificată.

cu CEMAC și cu Comore în temeiul cadrului prevăzut în Decizia Consiliului din 23 noiembrie 1998 (98/683/CE) (denumită în continuare „decizia Consiliului”)([3]).

(4) În temeiul articolelor 4 și 5 din Decizia 98/683/CE, Franța poate negocia și adopta modificări ale acordurilor existente, care fie mențin, fie modifică natura sau domeniul de aplicare al acordurilor existente.

(5) Franța și statele din cadrul UEMOA au demarat procedura de înlocuire a acordului existent încheiat la 4 decembrie 1973 cu un nou acord de cooperare privind aspectele legate de cursul de schimb valutar. Acordul respectiv a fost semnat la 21 decembrie 2019. Acesta este însoțit de un nou acord de garantare, care urmează să fie încheiat cu Banca Centrală a statelor din cadrul UEMOA. La 22 mai 2020, guvernul francez a prezentat Adunării Naționale un proiect de lege de ratificare a noului acord de cooperare.

(6) Înlocuirea acordurilor existente privind aspectele legate de cursul de schimb valutar încheiate de Franța cu UEMOA, cu CEMAC și cu Comore, în forma în care Franța și UEMOA încearcă în prezent să o efectueze, nu intră sub incidența articolelor 4 și 5 din Decizia 98/683/CE. Acest lucru este valabil chiar dacă natura și domeniul de aplicare ale unor astfel de noi acorduri de cooperare rămân neschimbate, și anume asigurarea convertibilității dintre moneda euro și moneda UEMOA, moneda CEMAC și moneda Comorelor la o paritate fixă, susținută de un angajament bugetar din partea Franței.

(7) Franța ar trebui să fie abilitată să înlocuiască acordurile în vigoare încheiate cu UEMOA, cu CEMAC și cu Comore. În conformitate cu Decizia 98/683/CE a Consiliului, diferitele proceduri existente ar trebui să se aplice în continuare, ținându-se cont de modul în care înlocuirea afectează sau nu natura sau sfera de aplicare a acestor acorduri. În ambele cazuri, va fi necesar ca organismele competente ale Uniunii să fie implicate în conformitate cu regimul de schimb de informații și de aprobare existent, după caz, înainte de înlocuirea acordurilor cu acordurile ulterioare.

(8) Prin urmare, Decizia 98/683/CE trebuie să fie modificată în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Decizia 98/683/CE se modifică după cum urmează:

(1) Titlul se înlocuiește cu „Decizia Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind aspectele legate de cursul de schimb valutar în raport cu moneda UEMOA, moneda CEMAC și moneda Comorelor (98/683/CE)”;

(2) Articolele 3, 4 și 5 se înlocuiesc cu următorul text:

„*Articolul 3*

„Autoritățile franceze competente informează periodic Comisia, Banca Centrală Europeană și Comitetul economic și financiar cu privire la punerea în aplicare a acordurilor. Autoritățile franceze informează Comitetul economic și financiar înainte de schimbarea parității dintre euro și moneda UEMOA, moneda CEMAC sau moneda Comorelor.

[3] JO L 320, 28.11.1998, p. 58–59.

Articolul 4

Franța poate negocia și adopta modificări ale acordurilor existente sau le poate înlocui, în măsura în care natura sau domeniul de aplicare al acordurilor respective nu se modifică. Franța informează în prealabil Comisia, Banca Centrală Europeană și Comitetul economic și financiar cu privire la astfel de modificări.

Articolul 5

Franța transmite Comisiei, Băncii Centrale Europene și Comitetului economic și financiar orice planuri de modificare a naturii sau a domeniului de aplicare ale acestor acorduri, fie prin modificare, fie prin înlocuire. Planurile respective trebuie să obțină aprobarea Consiliului pe baza unei recomandări din partea Comisiei și după consultarea Băncii Centrale Europene.”

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Franceze.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele